గోలకొండ పత్రిక

103545

ప్రతి బుధవారము శనివారము ప్రకటింపబడును.

REGISTERED No. N. 45 | హైదరాబాదు—దక్కన్. | REGISTERED No. M. 213

సంపుటము ౨ { ప్రభవ సంవత్సర పుష్య శు॥ ౭ శనివారము (౩౧ డిసెంబరు ౧౯౨౭) } సంచిక ౬౭

కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాస సంగ్రహము

భారత దేశము స్వాతంత్ర్యమును స్వపరిపాలనమును కలిగియుండవలెను. బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సంబంధ మిందులకు నిరోధకరమైనచో ఆ సంబంధమును వదలుకొనుటకు మేము వెనుదీయము.

శాసన సభల విధానము విఫలము—రాజకీయ మతభేదముల పరిష్కారము

సోదర ప్రతినిధులారా! సోదరీమణులారా!!
సోదరులారా!!!

భారత దేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును బడయుటకు ఘనమొనరించుచున్న సంఘర్షణమందత్యంత విషమమగు నీ సమయమున జరుగుచున్న భారత జాతీయ మహాసభ కధ్యక్షత వహింపవలెనని నాయందు మీరు సంపూర్ణ విశ్వాసముంచి నా కాజ్ఞాపించినందులకు నాకు కలిగిన గాఢతమమగు కృతజ్ఞతను నేను సరిగా వెల్లడింపజాలకున్నాను. స్వరాజ్యసంరంభము కడు తీవ్రమైనది. అభివృద్ధితో పాటు మనము పరిష్కరింపవలసిన సమస్యలుగూడ క్లిష్టతరములగుచున్నవి. కావున అధ్యక్ష పీఠము నధిరోహించు వారి భారము హెచ్చైనది. నా లోపములను మీరు సోదర భావముతో మన్నించెదరనియు, నా విధులను నెరవేర్చుటలో మీరు దయార్ద్ర భావముతో తోడ్పడెదరనియు నాకు గట్టి నమ్మకముండుటవలననే నేను ఘనతరమగు బాధ్యతను వహించుటకు సాహసించితిని.

వివిధపక్షములవారికి స్వాగతము

మన దేశమందున్న పక్షములవారందరు మరల కాంగ్రెసులో చేరి పనిచేయవలెనని నేను చేసిన విజ్ఞప్తిని వివిధ పక్షముల ప్రముఖులు దయతో మన్నించినందులకు నే నత్యధికమగు సంతృప్తిని సంతోషమును చెందుచున్నాను. దేశసేవయందు సహకారులగు నీ దేశీయ సోదరులనందరిని మరల కాంగ్రెసు పతాకచ్ఛాయకు నేను మనఃపూర్వకముగ నాహ్వానించుచు వారికి స్వాగతమొసగుచున్నాను.

భారత దేశము—సామ్రాజ్యవాదము

భారత దేశము స్వాతంత్ర్యమును స్వపరిపాలనమును కలిగియుండవలెను. దేశమునందు నివసించు వారికందరికిని సమానావకాశముల నొసంగవలెను. దేశమునందలి అన్ని సంఘములకును గల సముచితములును న్యాయములునగు హక్కులను కాపాడుటకు పూచీపడవలెను. దేశమున శాంతిని నెలకొల్పవలెను. ప్రపంచమునందున్న దేశముల వారితోను మైత్రిని కలిగియుండవలెను, అనునదియే మన ఆశయమని మన దేశమునందున్న సకల పక్షములవారునుగూడ నంగీకరించియే యున్నారు. స్వాతంత్ర్యముగల దేశములలో నివసించుచున్న ప్రజలెట్టి హక్కుల ననుభవించుచున్నారో ఎట్టి స్థానమును బడసియున్నారో అట్టిహక్కులనే భారత దేశమునందు మేము ననుభవింపవలెను. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు మా (భారతీయుల) కివి లభించుట సాధ్యమైనచో మేము సామ్రాజ్యమును వదలి పోగోరము. సామ్రాజ్య సంబంధ మిందులకు నిరోధకరమైనచో ఆ సంబంధమును వదలుకొనుటకు మేము వెనుదీయము.

కాంగ్రెసు రాజకీయములు

భారత దేశమున కెటుల స్వాతంత్ర్యము లభింపగలదు? ఒక పుష్కరాంతరము పాటు భారత నాయకులు ప్రభుత్వమునకు పూర్తిగా సహాయపడుచునే యుండిరి. ఆ పద్ధతి విఫలమగుననియు దాని స్వభావమువలననే తెలియుచున్నది. సమానాశయములుగల పక్షములకు మాత్రమే పరస్పర సహాయము సాధ్యమగును. ఉద్దేశములు కేవలము విరుద్ధముగా నున్నపుడు సహకారము కుదురదు. అట్టి స్థితిలో బలవంతుల కోరికలకనుగుణముగా నడుచుకొనుటకు బలహీనులు తమ కత్యంత ప్రియతమములగు ఆశయములను గూడ వదలుకొనుటయే సహకారమనిపించుకొనవలసి యుండును. 1919 యిండియా ప్రభుత్వ చట్టమున బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము కాలక్రమమున నెలకొల్పబడునని వాగ్దానము చేయబడెను. భావికాలమున చాల అభివృద్ధి కలుగునని యెన్నియో ఆశలు చూపబడెను. వానితోపాటే యిటుల స్పష్టముగాగూడ తెలుపబడెను. భారతదేశమందలి అన్ని రాష్ట్రములును సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము బడసిన పిమ్మట నైనను భారత దేశమునందు కలుగగల బాధ్యతి అన్ని విషయములలోను అధినివేశములలో కలిగిన బాధ్యతతో సమానముగ నుండునని గూడ మేము తెలుపజాలము.

శాసన సభల విధానము విఫలమగుట

అసహాయోద్యమమునకు నిరోధము కలిగిన పిమ్మట శాసన సభలకు వెళ్లి నియమానుసారముగా కార్యనిరోధమును కలిగించి ప్రజల యిష్టమునకు ప్రభుత్వము లొంగునటుల చేయదగునని వేరొక పద్ధతి సూచింపబడెను.

కాని నియమానుసారముగా కార్యనిరోధమును కలిగించుటగూడ అసంభవము అను విషయమును ఈ క్రొత్త పద్ధతిని సూచించిన కార్యనిరోధ వాదులును స్వరాజ్యవాదులు సహకార వాదులునుగూడ గ్రహించియుండదగును. వాదమునందు ప్రతివాదియే విశేషముగాగూడ నుండును నెడల వాదికి విజయమెన్నటికిని కలుగదు. ఈ అవష్టంభన పద్ధతియందు నమ్మకము గలవారి సంఖ్య మిక్కిలి హెచ్చుగనుండిన రాష్ట్రీయ శాసన సభలలో గూడ యీ పద్ధతి నెరవేరకపోవుట అనుభవమువలన విదితమైనది. కాని కార్యనిరోధక (స్వరాజ్య) వాదులు శాసన సభలకు వెళ్ళుటవలన కొన్ని లాభములు కలిగినవి. సంస్కరణములు నిష్ఫలములని విదితమైనది. తమ కనుకూలురగు వారినే శాసన సభ్యులనుగా దొరతనమువారు నియమించుట కవకాశము లేకుండ పోయినది. తమ నిరంకుశ చర్యలు ప్రజా ప్రతినిధులచే నామోదింపబడినటుల దొరతనమువారు లోకమునకు చాటుకొనుటకు అభ్యంతరము కలిగినది. కాని యీ యల్పలాభములవలన మనకు సిద్ధప్రయోజన మేమియును చేకూరలేదు. ప్రధాన నాయకులు పలువురు శాసన సభలలో చిక్కుకొని యుండుటచే యథార్థ జాతీయ ప్రాముఖ్యతగల సమస్యలను గూడ వారుపేక్షించుట తటస్థించినది. మన మందువలన నిరుత్సాహమును చెందనవసరము లేదు. మన అనుభవమును బట్టి మన పద్ధతినిపుడు మార్చుకొనుటయే కర్తవ్యమగును.

అసహాయోద్యమము

మన ఆశయమును గూర్చి భిన్నాభిప్రాయమెంతమాత్రమును లేదు. దానిని సాధించుటకెదో యొక విధానమునే అనుసరింపవలెను. నిర్బంధము మన కేమియును లేదు. గత నలుబది యేండ్లలోను మనము మూడు పద్ధతుల ననుసరించితిమి. వాని ఫలితము మనకు విదితమైనది. (1) ఏకధాటిని 35 యేండ్లు ప్రభుత్వమునకు సహకార మొనరించితిమి. (2) పదునెనిమిది నెలలు అసహాయోద్యమమును సాగించితిమి. (3) శాసన సభలకు వెళ్లి నిరోధించుట నియమానుగుణ్యముగా కార్యనిరోధమును కలిగించుటయను పద్ధతిని నాలుగేండ్లు సాగించితిమి. వీనివలన కలిగిన లాభనష్టములను మనమిపుడు తెలుపగలము. మొదటిది సహకారము. దానివలన కొంచమైన లాభము కలుగలేదు. మూడవది శాసన సభలలో నిరోధించు పద్ధతి, దీనివలనగూడ నెట్టి మేలును కలుగలేదు. రెండవది అసహాయోద్యమము; దీనివలన గూడ ఆశించినంత మేలు కలుగలేదు. కాని దానికి కారణము సరిగా మన మా యుద్యమమును కొనసాగించుటకు అశక్తులమగుటయే. ఆ యుద్యమమునందు యెట్టి లోపమును లేదు. అసహాయోద్యమము మనకు నిరుపయోగము కాలేదు. దానికే మనము నిరుపయోగులమైతిమి. నేడు మరల మనము దాని నవలంబించవలెనని యున్నను ప్రస్తుతస్థితిలో దాని నవలంబించుటకెంతమాత్రమును అవకాశము లేదని గూడ నేనే యొప్పుకొందును. దేశమంతయు పరస్పర కలహములలో మునిగియున్నది. మత రాజకీయ కక్షలుగా చీలిపోయియున్నది. కావున యింతలో మనము మరల అసహాయోద్యమము నవలంబించుటకెట్టి అవకాశమును లేదు. కాని అసహాయోద్యమ భావము మాత్రము మన దేశమున స్థిరపడి వ్యక్తమైనది. అది భారత రాజకీయములలో తీవ్రోత్తేజకముగా నుండుట నిశ్చయము.

దేశమునందైకమత్యము

హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యము

ప్రస్తుతము మన రాజకీయములలో హిందువులకును మహమ్మదీయులకును కలిగిన కలహములే మిక్కిలి అవమానమును, అశాంతిని కలిగించుచున్నవి. పరస్పర విద్వేషాల వాసనలు ప్రజల పక్షములతో దేశమంతయు నిండిపోయి గొప్ప యుద్ధరంగముగా పరిణమించుచున్నది. ఈ కలహముల వలననే కాంగ్రెసు మహాసభకు గల పలుకుబడి కూడ క్షీణించినది. చాల రాష్ట్రములలో మత సంఘములకు ముఖ్యముగా సంప్రదాయత్వగములగు వానికే ఉన్నత స్థానము నొసగుచున్నారు గాని, కాంగ్రెసునకు ప్రధానస్థాన మొసగుట లేదు. ఇట్టి స్థితిని వెంటనే అంతరింపజేయవలెను. హిందూ మహమ్మదీయ కలహములు నొక్కసారిగా పరుల సెన్నతికి నవి తెల చూపకుండునట్టుల వాని నడచివేయవలెను. ఇందులకు కాంగ్రెసు మహాసభ కున్న ఆర్హతలు మతసంఘములకును లేవు.

భిన్నవిజ్ఞానముల సంఘర్షణము

హిందూ మహమ్మదీయ కలహములకు కారణము నిగూఢమును ప్రబలమునై యున్నది. ఆ భిన్నములగు రెండు విజ్ఞానములకే ముఖ్యముగా సంబంధించినదిగా నున్నది. ఈ రెండు విజ్ఞానములకును జీవితమునకున్ను భిన్న భావములు గలవు. ఈరెండు విజ్ఞానములను మన దేశములో ముఖాముఖిగా తారసిల్లినవి. రెండు విజ్ఞానములును స్పర్ధనొందుచు హెచ్చును కలిగియున్నవి. రెండు మతములవారును గ్రహింపవచ్చును. పరస్పర ప్రధాన గౌరవభావములును కలసి పనిచేయుటకు సామాజిక సంపర్కము నేర్పరచి విజ్ఞాన సామరస్యమును కలిగింపవలెను. రెండు నాగరికతలకులు ఆధారములగు భావములను రెండుమతముల వారును, సరిగా తెలిసికొన గలుగుట కవకాశములను కలిగింపవలెను. ఇదియే యుక్తమగు సాధనమని నేను తలపోయుచున్నాను. రెండు మతములలోను అనాదికాలమునుండియు వేరూనిన భావములను పరస్పరము సౌకర్యముగా గ్రహించి యొండొరుల మతముల యెడ సానుభూతిని కలిగియున్నచో ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము, గోవధలు, మసీదులయొద్ద వాద్యములు మున్నగు వివాదాంశములన్నియు నంతరించిపోవుట నిశ్చయము.

అంతవరకును ఈ మతకలహముల సమస్యను మన ముపేక్షించరాదు. హిందువులును మహమ్మదీయులును గూడ జ్ఞాపకముంచుకొనదగిన ముఖ్యాంశములు కొన్ని కలవు. మనమందరమును భారతీయులము. మనము భారతదేశమునందే పుట్టితిమి. ఇచటనే పెరిగితిమి. ఇచటనే తనువు చాలింపవలెను. దేశమునందున్న ఏడుకోట్లమంది మహమ్మదీయులను దేశమునుండి తరిమివేయ గలమని హిందువులలో నెవరైన తలంచుచున్నచో అది గొప్ప పొరపాటు. వారు వెంటనే తెలిసికొని దానిని వదలుకొనవలెను. దేశమునందున్న ౨౧ కోట్లమంది హిందువులపైన తమ ఆధిక్యము వహించగలుగుదుమని మహమ్మదీయులలో నెవరైన తలంచుచున్నచో అది కేవలము పిచ్చియూహ మాత్రమే. వారిది శీఘ్రముగా గ్రహింపవలెను. ఇరువురును సహోద్యోగులైన మహమ్మదీయ సంఘమునకును భారతదేశమునకును కూడ మేలు కలుగగలదు. మనము ప్రయత్నించుచున్న స్వరాజ్యము హిందూ రాజ్యము కాదు, మహమ్మదీయ రాజ్యము కాదు. అది భారతీయ ప్రజాసమూహముల రాజ్యము. వివాదము పరిష్కరించుటకట్టి నాగరిక పద్ధతుల వలన వీలగును. మన దేశమున కాంగ్రెసుకే ప్రధాన జాతీయ ప్రాతినిధ్యము. మనకొక జాతీయమహాసభకే యీ దేశమునందు నివసించుచున్న అన్ని సంఘముల హక్కులను బాధ్యతలను నిర్ణయించి ఆ సభవారి పరిష్కారము ప్రకారము అన్ని మతములవారును నడుచుకొనుచుండుట చాల లాభకరమని నేనన్ని మతములవారికిని విన్నవించుచున్నాను.

రాజకీయ విభేదములు

తన హక్కులను కాపాడుటకు విశ్వసింపదగిన రీతి హెచ్చుగా అధిక సంఖ్యాకులలో రాజకీయ ప్రాబల్యము వృద్ధినొందగలదని భయపడునట్టి మహమ్మదీయులు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును, ప్రత్యేక నియోజక వర్గమును కోరిరి. ఇటీవల కలిగిన పరిస్థితుల వలన దీనివలన చాల హాని కలుగగలదని గ్రహించి కాంగ్రెసు మహాసభవారు నిరుడు గౌహతిలో వివాదములను పరిష్కరించుటకు సాధనముల నాలోచింప వలెనని భారత కాంగ్రెసు సంఘమును కోరిరి. వారు కృషి సలిపి యిట్టుల తీర్మానించిరి. "దేశమునందలి శాసన సభలలో ప్రాతినిధ్యము గూర్చి యిటుపైన చేయబడెడు రాజకీయ విధానమునందు రాష్ట్రీయ శాసన సభలకును, భారతీయ శాసన సభకును సంయుక్త నియోజక వర్గములనే యేర్పరుప వలెను.

జనసంఖ్యనుబట్టి ప్రతినిధుల సంఖ్యను నిర్ణయించవలెనను సిద్ధాంతము నామోదించుట వలన మన నియోజక విధానము న్యాయముగను సర్వ సమముగను కూడ జరుగగలదు.

మత విభేదములు

రాజకీయ విభేదములనుగూర్చి పైన వివరింపబడిన రీతిని కాంగ్రెసువారు బొంబాయి నగరమున సంతృప్తికరమగు విధానమును సూచించిరి. మతసాంఘిక సమస్యల నింకను పరిష్కరింప వలసియుండెను. కలకత్తాలో నైకమత్య సభలో రెండు తీర్మానములు నామోదింపబడెను. స్థాయిసంఘము సభవారు గూడ వాని నామోదించిరి.

1 మతదీక్ష

"తన మతమునుగూర్చి యొక వ్యక్తికిగాని వ్యక్తులకుగాని వాదము వలనను నచ్చచెప్పుటవలనను వారిని యొప్పించి వారిని తమ మతములో కలుపుకొనుటకు వ్యక్తులకును సంఘములకును గూడ హక్కు కలదుగాని యేదో లాభమును కలిగించెదమని ఆశపెట్టియు, హెచ్చరించియు, నిర్బంధించియు దౌర్జన్యమును చూపియు ఎవరును మరియొకరిని తమ మతములో కలుపుకొనగూడదు. సాధు మార్గమున నొకరిని వేరొకరు తమ మతములో కలుపుకొనుచున్నపుడు కలియుచున్న వాని మతమువారుగాని మరయెవరుగాని దౌర్జన్యమువలన దానిని నిరోధింపగూడదు. పదునెనిమిది యేండ్ల లోపు వయసువారిని వారి తలిదండ్రులతో కూడనైననో కలుపుకొనవచ్చునేగాని లేనిచో కలుపుకొనగూడదు. పదునెనిమిది యేండ్లలోపు వయసుగల యొక వ్యక్తియు అనాథగానున్నచో మరియొక మతమువారతనిని చూచినయెడల వారతని దేమతమువాడో తెలుసుకొని ఆ మతమువారికే వానిని వశపరుపవలెను. ఎవరిగాని ఒకరు తమ మతములో క్రొత్తగా కలుపుకొనగోరినపుడును, ఒక మతమువాడింకొక మతములో కలిసిన పిమ్మట మరల పశ్చాత్తాపము కలిగి మొదటి మతమును మరల నవలంబింప గోరినపుడును మతదీక్షనొసంగువారు రహస్యముగా నొసగగూడదు. ఆ వ్యక్తి పేరును, స్థలమును, తేదిని, కాలమును పద్ధతిని స్పష్టముగా ప్రకటింపవలెను. అట్టి సమయములలో కలుపుకొనినవారు ఆర్భాటములు, ఊరేగింపులు, ఉత్సవములుమున్నగువానిని జరుపగూడదు.

ఈ నియమములను విరుద్ధముగా నెవరైన మెలంగినచో అనగా బలవంతముగానో, రహస్యముగానో, హెచ్చరించియో కలుపుకొనినను 18 యేండ్ల లోపువారిని కలుపుకొనినను ఆవిషయమై ఫిర్యాదువచ్చిన యెడల భారత కార్యసంఘమువారిచే నియమింపబడెడు మధ్యవర్తులు విచారణజేసి వివాదమును పరిష్కరింపవలెను.

2. ఆవులు-వాద్యములు

"భారతదేశమునందు దేశసంఘముగాని మరియొక సంఘముగాని తమ మతవిధుల నవలంబించుటను నిర్బంధింపరాదు. ఇతరులకు శాంతికి భంగము కలుగకుండ ఎవరైనను, ఏమతధర్మములనైనను అవలంబించి అనుష్ఠించుటకు ఎట్టి అభ్యంతరమును లేదు.

హిందువులు మత సంబంధమునైనను, యితర సంబంధములలో నయినను ఊరేగింపులను జరుపునపుడు సంగీతముతోను, వాద్యములతోను, అన్ని మసీదుల చెంతనుండియు పోవచ్చును గాని మసీదులయొద్ద నాగరాదు. అచట అట్టహాసము చేయరాదు. ఆ సంగీతమువలనను వాద్యములవలనను మసీదులలో ప్రార్థనలు చేయువారికెట్టి యిబ్బందియును హెచ్చుగా తొందరయును కలుగరాదు.

మహమ్మదీయులు ఏ పట్టణమునందైనను ఏ గ్రామమునందయినను తమ నియమములకొరకు ఆవులను బలియిచ్చుటకును, లేదా ఆహారముకొరకు ఆవులను వధించుటకును యెట్టి అభ్యంతరమును లేదుగాని వారు మ్యునిసిపలు నిబంధనలను గమనించవలెనేగాక రాజవీధులలోను, దేవాలయములకును, ప్రార్థనా మందిరములకు చేరువగాను, హిందువులకు కనబడునట్లును ఆవులను చంపగూడదు. ఆటుల చంపుటకు తీసుకొనిపోవు ఆవులను వీధుల వెంట ఊరేగింపును తీసుకొని పోగూడదు. ఆర్భాటములను చేయగూడదు. గోవధలవల్ల హిందువులకు అనాది కాలమునుండియు ప్రబలమగు నసూయత కలుగుచున్నదిగాన ఏ పట్టణమునగాని, గ్రామమునగాని, మత సంబంధముగాని, ఆహారము కొరకుగాని మహమ్మదీయులు ఆవులను వధించునపుడు అచటి హిందువులకు మనఃక్షోభము కలిగింపనట్టి పద్ధతినే గోవధలను జరుపవలెనని ముఖ్యముగ కోరబడుచున్నారు.

ఈ తీర్మానమునందలి షరతుల నెవరైన నుల్లంఘించినటుల ఫిర్యాదువచ్చినచో భారత కార్యసంఘమువారిచే నియమింపబడిన మధ్యవర్తులు విచారణచేసి పరిష్కరింపవలెను.

ఇదివరకు ఒక మతమువారికి గల హక్కులను మరియొక మతమువారు నిరోధింప బూనుచుండుట వలన మత కలహముల నడంచుటకు చేయబడిన ప్రయత్నములు సఫలములగుట కష్టాంతరము గలుగుచుండెను. తమ హక్కులను భంగపరచుకొనుటకు ధర్మవిధ్వంసము నెవ్వరు నొప్పరు గనుక ఉదారభావము నవలంబించవలెనని రెండు మతములవారి నిగ్రహము కోరుటవలన నైకమత్యము కలుగుట కవకాశ మధికమైనది.

(సశేషము)

అఖిలభారత గాంధర్వ మహాసభ

ప్రారంభోపన్యాసములు

(౨౮-౧౨-౨౭) తేదీ ఉదయము ౧౧ గంటలకు శ్రీవిష్ణుదిగంబరుగారి యధ్యక్షత క్రింద జరుపబడెను. ఆ సభకు అనేకమంది ప్రముఖులు హాజరైరి.

డా|| యమ్. రామారావుగారు

డా|| యమ్. రామారావుగారు తమ స్వాగతోపన్యాసమున గానకళనుగురించి మాట్లాడుచు, దాని పూర్వ వృత్తాంతము, అభివృద్ధి, మాధుర్యము మొదలైన విశేషములను గురించి పెక్కు పౌరాణికోదాహరణముల చేర్చుకొనుచు ననేక కథనముల అతి మనోరంజకముగ నుపన్యసించిరి. భారతదేశమున గానమునకు వేదకాలమే ప్రారంభమనియు, సృష్టికర్త బ్రహ్మదేవుని భార్య వాణీదేవి యీ కళకు ముఖ్యమైన దేవతయనియు, శంకరుని ప్రసన్నత జేసికొనుటకు పూర్వము రావణుడు గానము "సామగానము" చేసి సఫలుడయ్యెననియు, నారద తుంబురాది మహామునులే గానము చేయుటవల్లనే భగవత్సాలోక్యమునందిరనియు చెప్పుచు శ్రీకృష్ణవేణుగానలోలత్వ మహిమనుగూర్చి వర్ణించెను.

పిదప గానకళా మాహాత్మ్యమునుగూర్చి చెప్పుచు, అద్యది మానసికముగ, నైతికముగ, ఆధ్యాత్మికముగ నెట్లుపకరించునో వివరముగ చెప్పిరి. కర్ణాటక, హిందూస్తాని మొదలైన గానముల బాగుగ నభినందించుచు చెప్పెను.

అటుపిమ్మట గానమువలన యనేక రోగము లెట్లు కుదిరినవో యనేకోదాహరణముల నిచ్చిరి. గానము చేయుటవల్లను, మృదంగ వాయిద్యములవల్లను ఎట్లెట్లు ఏయే రోగములు చక్కబడినవో, మార్టినస్కో పెల్లా ఏస్కులోపియస్ అను సుప్రసిద్ధ వెల్లు ఆనేక రోగములను గానము చేయుటవలన కుదిర్చిరో ఆ వివరములను గూర్చి విపులముగ చెప్పుచు, నింకను ప్రాశ్చిమ దేశముల గాన విభేదములను, ప్రాశస్త్యమును, గాన మహిమనుగ్గడించి, భారతదేశమున దేశజలకు గానాభ్యుదయమునకు సంస్థలెట్లు స్థాపింపబడవలెనని సూచించిరి.

అఖిలభారత దేశీయమహా జన సభ

మొదటిదినపు కార్యక్రమము

ప్రజలయుత్సాహము—తీర్మానములు

20 తేదీన మధ్యాహ్నము రెండు గంటల సమయమునకు అఖిల భారత మహాజన సభ సమావేశమైనది. వేల కొలదిగ ప్రేక్షకులు సభాభవనములోనికి వచ్చిరి. జనము కిటకిటమని క్రిక్కిరిసి యుండిరి. ప్రక్క భాగములన్నియును మోటారుల క్రిక్కిరిసియున్నవి.

రెండు గంటలకు సరికి అన్ని రాష్ట్రములనుండియు వచ్చిన ప్రతినిధులు తమ తమ స్థానముల గూర్చుండిరి. ప్రేక్షకుల గాలరీలు సగము మాత్రము నిండినవి. మొత్తముపై యిందరిలో నున్నవారి సంఖ్య పదియిదులు పదకొండు వేలుండును. నిర్ణయ కాలమునకు నాయకులందరును సభామంటపమునకు విచ్చేసిరి. సభకు నాయకుల యాగమన సమయమున ప్రేక్షకులు కరతాళధ్వనులు గావించుచుండిరి. మహాత్మా గాంధీ, జవహరిలాల్ నెహ్రూ, డాక్టర్ అన్సారీ, మౌలానా మహమ్మదాలీ గార్లు సభకు విచ్చేసిన సమయమున సభికుల యుత్సాహమింతంతయని చెప్పవీలులేదు. 'వందే మాతరం', డాక్టర్ అన్సారీకీ జై! అను ధ్వానములు మిన్నుముట్టినవి.

జాతీయ ప్రార్థన

రెండు గంటల కాలమునకు జాతీయ ప్రార్థనలు గావింపబడినవి. ప్రథమమున యువకులును, తరువాత స్త్రీలబాలబాలికలును గీతములను శ్రావ్యకంఠముతో బాడిరి.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షోపన్యాసము

తరువాత ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత సి. ఎస్. ముత్తురంగ మొదలియారుగారు, తమస్వాగతోపన్యాసమును చదువుటకై ఉన్నతవేదిక నధిష్ఠించిరి. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షోపన్యాసము యొక్క ప్రతులు సరిగ సభికులకుగాని, పత్రికా ప్రతినిధులకుగాని పంచిపెట్టబడియుండని కారణమున చాల యల్లరి బయలుదేరినది. కార్యనిర్వాహకులుగాని తగినశ్రద్ధ తీసికొనలేదు. ఆయల్లరిలోననే ముత్తురంగ మొదలియారు గారు తమ స్వాగతోపన్యాసము నెట్టులో చదివి ముగించిరి.

అధ్యక్షోపన్యాసము

పిమ్మట అధ్యక్షులగు డాక్టర్ అన్సారీగారు కరతాళధ్వనులమధ్య పుష్పమాలాలంకృతులు గావింపబడిరి. పిమ్మట అన్సారీగారు ఉన్నతవేదిక నధిష్ఠించి తమ యుపన్యాసమును చదువ ప్రారంభించిరి. ఆ సమయమున మరల ఉపన్యాస ప్రతులకొరకు మరల యల్లరి బయలుదేరినది. చాలంటీయర్లును కార్యనిర్వాహకులును ఎడనెడగ వచ్చుచుండిరి కొంతమందియు తీవ్రముగ విమర్శింపబడిరి. ఉపన్యాసానంతరము ప్రతులు పంచిపెట్ట బడునని అన్సారీగారనుటచే కొంత వరకు సద్దణిగినది. తరువాత అన్సారీగారు తమ యుపన్యాసమును చదివిరి.

తంతి వార్తలు

అటుతరువాత అయా ప్రాంతములనుండి వచ్చిన తంతివార్తలు చదువబడినవి.

పండిత మోతిలాలు నెహ్రూగారి క్రింది కేబిల్ వార్తను డాక్టర్ అన్సారీగారికి లండను నగరమునుండి పంపియుండిరి.

"దేశమందున్నందులకు కాంగ్రెసునకు నా యభినందనలను పంపుచున్నాను. మీ నాయకత్వమున మద్రాసు కాంగ్రెసు కాలమేర్పాటై సరైన సహకారమునకు కూడ సమర్థత చూపించుటయే శ్రద్ధవహించి యుండవలెను. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము సాధించు స్వరాజ్యవిధానము నిర్ణయింప బడవలెనని నా కాంక్ష. మీయొక్క సభ జయప్రదముగ జరుగుగాక యని కోరుచున్నాను."

తరువాత సన్యాసిని సరోజినీ నాయుడు, లాలాలజపతిరాయ్, బి. దాస్, హాజీ ఏవారున్, వర్మా, జె. సి. బోసు, మౌల్వీ మహమద్ యాకూబు, సయ్యద్ మహమద్, అజ్మల్ఖాన్ హకీం, షాపూర్జీ సక్లత్‌వాలాగార్లును యింకను పెక్కుమందియు సభ జయప్రదముగ కావలెనని తంతివార్తలు పంపియుండిరి.

తీర్మానములు

తరువాత అధ్యక్షులగు అన్సారీగారు యీ క్రింది తీర్మానమును అధ్యక్షస్థానమునుండి కొన్ని తీర్మానములు ప్రవేశపెట్టిరి.

జనరల్ అవారీ

నాగపూరు ఆయుధ సత్యాగ్రహ నాయకులై ప్రభుత్వముచే శిక్షితులై 76 దినముల నిరశనవ్రతమును సాగించుచుండిన జనరల్ మంచర్షా అవారీగారియొక్కయు, ఆయన అనుచరులయొక్కయు నిష్కళంక దేశభక్తికి మెచ్చుకొనుచు కష్టమే వంగుచుండుటలను దేశీయ మహాసభవారు విచారమును వెలిబుచ్చుచున్నారు.

కాకోరీ ఖైదీలు

కాకోరీ కేసులో పట్టుపడి ప్రభుత్వముయొక్క తీవ్రశిక్షణమునకు గురియైన నిర్బంధితులయొక్క కుటుంబములకు దేశీయ మహాజనసభవారు తమ సానుభూతిని వెలిబుచ్చుచున్నారు.

నిరంకుశాధికారము లీగ్ సఖ్యత

1927 వ సంవత్సరములో బ్రుసెల్సునగరమున జరిగిన లీగ్ సమావేశమునందు నిరంకుశాధికార నిర్మూలనము నాసించి కొన్ని తీర్మానములు గావింపబడినవి. ఈ సంఘముతో జతగూడి అఖిలభారత దేశీయ మహాజన సభయొక్క కార్యనిర్వాహకవర్గ మట్టి ప్రయత్నములు సలుపవలయునని యీ సభవారు పైసంఘమును కోరుచున్నారు.

చీనా

చీనా దేశీయులు స్వాతంత్ర్య సమరములు సాగించుచున్నందుల కీసభవారెంతయు సంతసించుచున్నారు. చీనాకు భారతదేశమునుండి సైన్య సహాయమును బంప నిశ్చయింపబడియుండె ఇండియా ప్రభుత్వము ప్రజాప్రతినిధుల నొసంగకయున్నందుల కెంతయు ప్రభుత్వవర్తనమును నిరసించుచున్నారు. చీనా జాతీయ నిర్మాణోద్యమము నణచివేయుటకై బ్రిటీషువారు మరల భారతీయులకే యుపయోగింప నెన్నంచిన కీడ యొంతమాత్రమును కూడని కార్యమని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు. చీనా దేశములో ప్రస్తుతమున్న భారతీయ సైన్యములన్నియు రప్పింప బడవలయునని కోరబడినది. చీనా దేశము నిరంకుశాధికార నిర్మూలనమునకు భారతదేశ సఖ్యతను చాటుచున్నదని కోర్కెను తెలుపుచున్నది గాన యిందుమూలమున భారతీయులు కొందరు బ్రిటీషువారి మోసములనుగ నాదేశమునకు పోరాదు.

మెసపొటోమియా, పెర్షియా మున్నగు ప్రాంతములనుండి మన దళము విడిపోయిరాలను, కొంతలు చేయక భారతదేశమునకు రప్పింపవలెనని యీ సభ కోరుచున్నది.

సక్లత్ వాలాగారి పాస్పోర్టు

విదేశములకేగ నిచ్చగించు భారతీయులకు కొందరికి, విదేశములనుండి భారత దేశమునకు రాగోరు కొందరు భారతీయులకును బ్రిటీషు ప్రభుత్వము పాస్పోర్టుల నియ్యకయున్నది. ఈ విధానమెంతమాత్రమును సమంజసమైనది గాదని సభవారు తలంచుచున్నారు. ఈ పాస్పోర్టుల పద్ధతిని పూర్ణముగ తొలగించి వేచి రాకపోకల కనువుగనుండుటకు గాను స్వాతంత్ర్యము కలుగజేయవలసినదిగ సభవారు కోరుచున్నారు. (2) షాపూర్జీ సక్లత్ వాలాగారి పాస్పోర్టును నిరాకరించి వారిపై నిర్బంధ ప్రవాసముగ గావించినందులకు ప్రభుత్వచర్య సమయమున నిరసించుచున్నారు. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమునకై సక్లత్ వాలాగారు నిరంతరమును పనిచేయుచున్నారు గాన యిందులకు వీరిని దేశీయమహాజన సభవారెంతయు నభినందించుచున్నారు.

తీర్మానములన్నియును ఏకగ్రీవముగా నామోదింపబడినవి

యుద్ధభయము

తరువాత పండిత జవహరిలాలు నెహ్రూగారీ క్రింది తీర్మానమును సభయందు ప్రవేశపెట్టిరి:—

ప్రాచ్య సముద్రతీరములను, హిందూ దేశమందును, పశ్చిమోత్తర పరగణాలయందును బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు గావించుచుండిన బ్రహ్మాండమగు సైనిక సన్నాహములను సాగయున్నందులకు యీసభవారు తమ యనుమానముల వెలిబుచ్చుచున్నారు. భయంకర దినములు రానున్నవని యీ సభవారు తలంచుచున్నారు. ఇతర దేశములలోని స్వాతంత్ర్య సమరముల నణగద్రొక్కుటకును, భారతదేశములోని స్వాతంత్ర్య వాయువుల నిర్మూలించుటకే యీ ప్రయత్నములు గావింపబడుచున్నవని యీ సభవారు నమ్ముచున్నారు.

భారతీయులకు తమ యిరుగు పొరుగువారల యెడ నెట్టి యనుమానములుగాని లేవు వారితో మిత్రభావముతో మెలకించి వారనున్నవలెను స్వాతంత్ర్యులగుచున్నారు.

ఇట్టి అనవసరమగు యుద్ధసన్నాహముల నింతటితో బ్రిటిషు ప్రభుత్వము అరికట్టి చేయుచున్నవని యీసభవారు కోరుచున్నారు. అట్లు ప్రజాభిప్రాయమును పాటింపకుండ ప్రభుత్వమువారు తమ సన్నాహములు సాగించినచో భారతీయులు నెట్టి కార్యములకేనియు పూనుకొనవలెనని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఈ తీర్మానమును బలపరచుచు పండిత జవహరిలాలు నెహ్రూ సమర్థించిరి. తరువాత తీర్మానము, ఆంగ్ల ఆంధ్ర తమిళ భాషలలో చదువబడి ఏకగ్రీవ జనామోదమును బడసినది. అటుపిమ్మట డాక్టర్ అన్సారీగారు, శ్రీనివాస అయ్యంగారి గారి రాజీనామా పటమును బహిరంగపరచిన దానితో నాటి సభా వేశ మాఖరైనది.

గోలకొండ పత్రిక

ప్రభవ సంవత్సర పుష్య శు॥ ౬

శనివారము

సంఘ సంస్కార మహాసభ

ఉత్కృష్ట జాతీయతకు వికాసవంతమగు సంఘము మూలాధారము. స్వాతంత్ర్యసమరమునకు సాంఘికైకమత్యమత్యావశ్యకము. దేశసౌభాగ్యమునకు, సాంఘిక ప్రబోధము పట్టుకొమ్మ. ఈ సూత్రములను గ్రహించియే నేడు భారతీయులు రాజకీయరంగమునందు వలె సంఘ సంస్కారమందును పట్టుదలతో పనిచేయుచున్నారు. అక్రమమగు ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించునటుల, అరిష్టములగు ఆచారముల నిరోధించుచున్నారు. ఇది భారత భావి శుభసూచన.

హిందూ సంఘమును పీడించుచున్న దుష్క్రియలలో జాతియొకటి. ఈ జాతిసంస్థయే భారతదేశపు అద్భుత విజ్ఞానమునకు, హిందూసంఘ స్థిరత్వమునకు, ముఖ్యకారణమనికొందఱుతలంతురు. కానియిదివివాదాంశము. హిందూజాతివైభవ మెంతవఱకు వర్ణధర్మములపై నాధారపడియున్నదో, ఎంతవఱకు ప్రకృతి, చరిత్ర, జాతిని నరసించి ప్రబలిన వేదాంతము, మతములపై నాధారపడి యున్నదో, సూక్ష్మముగ నిర్ణయింప వశముగాదు. ఇంతేకాక వర్ణవిలోపముచే హిందూమతమంతరించి యుండునని గాని, హిందూసంఘము క్షీణించి యుండునని గాని ఎవ్వరును నిర్ధారణచేయ జాలరు. భూతకాలమున నీ సంస్థవలన నెట్టి మేళ్లు కలిగియున్నను (దీనిని మేము సంశయించెదము) నేడు మాత్రమిది యనేక అరిష్టములకు కారణభూతమగుచున్నది. మొట్టమొదట యేర్పడిన 4 వర్ణములు శాఖోపశాఖలుగ చీలి నేటికి సుమారు 3000 కులములేర్పడినవి. దీని వలన హిందూసంఘ మందలి ఐకమత్యము చెడి యనేకస్పర్ధలేర్పడినవి. ఒకప్పుడు సుగమముగ, మంగళకరముగ, శాంతితో సాగిన సంఘశకటము నేడు కిట్టుకీలలతో, క్రిందపడుచు లేచుచు, ప్రాకులాడుచున్నది.

ఇదియు నంతగాక యీ సంస్థనాటికి తన శుభలక్షణములను గోల్పోయి- జీవులను పీడించు పిశాచిగా పరిణమించినది. ఆది మాంధ్రులు, ఆది ద్రావిడులు, ఆదిహిందువులన బఱగు ప్రజలీ సంస్థకు బలియగుచున్నారు. అస్పృశ్యతాభావము అసహజమును అమానుషమునునగు భావము. ఇది హిందూ సంఘమునకు కళంకము. హిందూమతమునకు అవమానము. సంఘ సంస్కార సభాధ్యక్షులగు నటరాజనుగారు నుడివినటుల "జాతిని రద్దు పఱచుటయే నిమ్నజాతి సమస్యా పరిష్కారమునకు సాధనము. జాతులున్నంత కాలము జాతి బహిష్కృతులుండి తీరుదురు."

హిందూ సంఘమున నీ పరివర్తనము ఒక్కసారి రాజాలదు. దాన హానికూడ కలుగవచ్చును. కాని క్రమముగ నీ మార్పు వచ్చి తీరవలెను. వచ్చి తీరును. క్రైస్తవ మత ప్రచారము హిందువులను అస్పృశ్యతా నివారణకు పురిగొల్పినది. అటులనే వర్ణవిభేదమువలని అనర్థములు వర్ణ నిర్మూలనమున కవశ్యముగ దారి చూపగలవు. ఆర్యసమాజము, బ్రహ్మసమాజము, ఈ యుద్యమమునకు దోహద మొసగుచున్నవి.

హిందూ సంఘమున లోతుగ వేరులనాటి, తన విస్తీర్ణ శాఖలపై అమంగళకర పక్షులకు ఠావొసగుచున్న విషవృక్షమగుటచే నీ "వర్ణము" గూర్చి యింత వఱకు వ్రాయ వలసివచ్చినది. ఇదిగాక వివిధములగు దురాచారములింక యెన్నెని గలవు. ఇవి ముఖ్యముగా స్త్రీలకు సంబంధించినవి. బాల్య వివాహమువలన గలిగెడు నష్టములను ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు డా॥ ముత్తులక్ష్మిరెడ్డిగారు, సంగ్రహముగ పేర్కొనియున్నారు.

10 సంవత్సరములు వయస్సువచ్చిననేగాని బాలికలు గర్భవతులగుటకు అనర్హులని వైద్యశాస్త్రము ఘోషించుచున్నది. జననేంద్రియములు అపరిపక్వ స్థితిలో నున్నప్పుడు మన బాలికలు గర్భవతులగుటవల్ల నిర్వీర్యమగు సంతానము గలుగుచున్నది. అనేక గర్భస్రావములకు కారణమగుచున్నది. సుఖముగా ప్రసవించినవారిలో నూటికి 50 మంది శిశువులును 1 సంవత్సరకాలమునకు మించి జీవించుటలేదు. అతిబాల్యములోనే ప్రసూతలగుటచేత జన్మించిన శిశువులకు తల్లిపాలుగూడ కరవగుచున్నవి. క్షీరోత్పత్తి కారణమగు ధాతువులు యింకను అప్పటికి అపరిపక్వ స్థితిలోనే యుండును. ఇందువల్ల శిశువులకు కృత్రిమాహారములను యిచ్చి పెంచి పోషించవలసివచ్చుచున్నది. ఒకవేళ యిట్టి గర్భిణిసంతానము పుట్టి పెరిగి పెంపొందినను ఆజన్మాంతము వ్యాధిగ్రస్తులై జీవకళలేక సౌఖ్యమునువిడి యెటులనో అల్పాయుష్కులై ఘటయాత్రను చాలించుచుందురు.

సంసారము కేవలముగా వ్యాధులకు నిలయమై నరక కూపములుగా మారుచుండుటకు అతిబాల్యవివాహములే కారణములు.

బాలికయొక్క శరీరము మాత్రమే అపరిపక్వస్థితిలో నుండుట గాక మనస్సుకూడా గృహస్థధర్మమునకు తగినట్టి చిత్తవికాసమును పొందియుండదు. 12 లేక 13 సం॥రముల వయస్సుగల పిల్లకు గృహస్థ బాధ్యతలుగాని సంసార సౌఖ్యముగాని పూర్తిగా బోధపడుటకు వీలులేదు. తాము పిల్లలైయుండుటవల్ల అనుభవించగల సౌఖ్యమును 14 సం॥ గల స్త్రీ అనుభవించజాలరు.

బాలవితంతువులగూర్చి యొక చిన్న ప్రశ్న యడుగ వచ్చును.

60 యేండ్ల వయస్సుగల తండ్రి తన చిన్నకుమార్తెకన్న చిన్నదగు వధువును వివాహమాడుట న్యాయమనియు ముక్కుపచ్చలారని పసిపిల్లలు జన్మాంతము నరకమను వైధవ్యము సంభవించునటులగునని నిర్బంధించుటయు సాంఘిక దౌర్జన్యము. కాదా?

పశుప్రవృత్తిని హిందూ సంఘమునెక్కనీటికి రక్షణ కర్తగ జూపుట హిందూ పురుషులకును స్త్రీలకును గొప్ప అవమానము. హిందూపురుషులంత యింద్రియ నిగ్రహములేని, కాముక పశువులుగారు. హిందూస్త్రీలు తమ భర్తల సుఖపెట్టజాలని చపల పీనుగులు కారు. అదియునుంగాక పురుషునిసంభోగేచ్ఛ దీర్చ నొక సంఘము నేర్పఱచుట స్త్రీ జాతియెడ నొక యపరాధము సలుపుటయే.

గృహస్థధర్మ మవలంబించెడి స్త్రీలకొక విధమైన నీతిని విధించి, యింకొక స్త్రీసంఘమునకు వ్యభిచారమే పరమధర్మమని విధించుట న్యాయముకాదు. ఇది బుద్ధిమంతులైనవారు సహించజాలని విషయము. ఒక స్త్రీజాతికి రెండు ప్రత్యేక విరుద్ధములైన ధర్మములు విధింపజాలవు. ప్రపంచమున వేశ్యలను వ్యభిచారము లేకుండునట్లు చేయుట అసంభవము కావచ్చును. కాని నరహత్య, చోరత్వములవలెనే జారత్వమునుకూడ అణచివేసి తగ్గించుటకు సాధ్యమగును.

శ్రీయుత ముత్తులక్ష్మిగారితో మేమేకీభవించుచున్నాము.

ఈ దురాచారముల ఫలితములను సాంఘికులెఱుగక పోవుటలేదు. వాని గర్హింపక పోవుటలేదు. కాని సాంఘిక బహిష్కారమునకు వెఱచియో, పూర్వసాంప్రదాయములయెడమూఢవిశ్వాసముచేతనేనో, వానిని పూర్తిగ తిరస్కరింపకున్నారు. అయినను యీ సంస్కారోద్యమము చల్లగా నలుగెడల ప్రాకి, ప్రజల మేల్కొలుపుచున్నది. పూర్వాచార పరాయణులలో నుండి శిఖండులగు మార్వాడి సంఘమువారు గూడ బాల్యవివాహములను ఖండించిరి. బరోడా వివాహ సంస్కార సంఘమువారు, విద్యాధికతరగ

షులలో నిజముగా బాల్య వివాహమును నది రోపించవలెనని ప్రకటించియున్నారు. ఈ విషయమయి హరవిలాస శారదగారొక చిత్తుశాసనము తయారుచేసి యున్నారు. విశేషాన్వయ ప్రమాణము గూర్చి హరసింగు గౌరుగారొక చట్టము ప్రతిపాదించిరి. 14 సం॥ ల లోబడిన బాలికలకు, 18 సం॥ లు లోబడిన యువకులకు వివాహము కూడదని డా. ముత్తులక్ష్మిగారు ప్రతిపాదింపనున్నారు. అఖిల భారత మహిళాసభ యువతీ యువకుల వివాహ యోగ్య వయస్సును 16 యు 21 గ నిర్ణయించి యున్నారు. ఇట్టి ప్రయత్నములన్నియు ఫలింప జరుగుచున్నవి.

బాల వితంతువులగూర్చియు, దేవదాసీలు గూర్చియు ప్రబోధము, ప్రచారము జరుగుచునే యున్నది. వితంతు వివాహముల సంఖ్య నానాటికి ఎక్కుచుండుట ,,భారత సంఘ సంస్కార" పత్రికా పాఠకులకు విశదమే. కర్మాంతరుల సంస్కారము త్వరిత గమనముతో ముందుకు సాగుచున్నది కాలక్రమమున నీచస్థితి మన సంఘమునుండి తొలగిపోగలదని యాశింపగలదు.

ఈ సంస్కారోద్యమములకు ప్రభుత్వమువారి సాయ మత్యావశ్యకము. దేశీయ ప్రబోధముతోగూడ, శాసన సహాయము దక్కిన, సంస్కరణము శీఘ్రముగను, సులభముగను కాగలదు. బెంటింకు ప్రభువు "సతి" నిరోధక శాసన మిందుకు తార్కాణము. శాసన సభలలోని ప్రజా ప్రతినిధులు, ప్రభుత్వమువారును ఈ విషయమయి శ్రద్ధ బూనుదురని కోరుచున్నాము!

కాంగ్రెసు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షోపన్యాసము

అఖిలభారత దేశీయ మహాజనసభాహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత సి. యన్. ముత్తురంగ మొదలియారుగారి స్వాగతోపన్యాసములోని ముఖ్యాంశము లీక్రింద పొందుపరుపబడినవి.

ఈ 42 వ భారతజాతీయ మహాసభకు స్వాగతసంఘము వారి పక్షమున నేను మీకు అత్యంత ప్రేమతో స్వాగతమొసగుచున్నాను.

రాయల్ కమీషను బహిష్కరణము

కొన్ని సంవత్సరములనుండి దేశమునందు ఉత్సాహరహిత విధానమేర్పడియుండ లేకపోవుటచేత భారత జాతీయవాదుల రాజకీయ కృషికి దౌర్బల్యమును క్రమభంగమును గూడ కలిగెను. అసహాయోద్యమమును క్రమ్మక్రమముగ విరమించుట వలన దేశీయులలో కలిగిన నిస్తేజము మనదేశమున ప్రజా సేవకు రూఢిగా రూపుమాపజాలునట్టిదిగా గూడ పరిణమించెను. భగవంతుడు దయామయుడగుటచే మన ఆపదకు ప్రతిపడి మన కృతజ్ఞతకు పాత్రుడయ్యెను. ... మన్నింపరాని మగల భారతీయుల కధికోత్సాహమును కలిగింపజాలు రణభేరిధ్వానము సకల మార్మ్రోగుచున్నది. ఇంతవరకు జాతీయ తాహ్వానమును చెవిని వేసుకొనని వారు గూడ విప్లవరణధ్వానము నాలకింపవలసిన వారగుచున్నారు. ,,రాయల్ కమిషను బహిష్కరింపుడు" అను నదియే ఆ యుద్ధధ్వని. అపూర్వమగు నైకమత్యముతోను అంతకంటె నపూర్వమగు నధికోత్సాహముతోను భారత రాజకీయ సంస్కరణములను గూర్చి విచారణచేయుటకు నియమింపబడిన రాయలు కమిషనును బహిష్కరించుటకు భారతీయులందరు నేకగ్రీవముగా నిశ్చయించిరి

బహిష్కరణమునకు కారణములు

ఈ సంఘమును బహిష్కరించవలెనని మనదేశీయు లందరును దాదాపుగా ఏకగ్రీవముగా నిర్ణయించుటకు గల కారణములలో ముఖ్యమైన వానిని మీకు తెలుపగోరెదను. ౧ విక్టోరియా మహారాజ్ఞిగారి మహాపత్రమున ప్రకటింపబడిన సిద్ధాంతములను బట్టియు అప్పుడొసంగబడిన వాగ్దానములను బట్టియు స్వరాజ్య స్వరూపమును వ్యాప్తిని నిర్ణయించుటకు మనకే హక్కు కలదు. కాని భారత దేశమునకు స్వయం నిర్ణయాధికారమును తొలగించునట్టి నియమములను 1919 లో బ్రిటిషు ప్రభుత్వశాసన పీఠికలో చేర్చుటచే వారు మన దేశము నవమానపరచి యున్నారు. ఇప్పుడు వారు మరల రాయలు కమిషను వారచేత పక్ష్యలు గాగల యీ నిర్ధారణ సంఘమును నియమించుటచే విశ్వాసఘాతకము నా సిద్ధాంతమును మరల బలపరచ జూచుచున్నారు కాన నీ సంఘమువారి యెదుట సాక్ష్యమిచ్చుటకు మన మంగీకరించినచో ఆత్మగౌరవమును పూర్తిగా వదలుకొనుటయే యగును. ౨ ఈ సంఘమును నియమించుటలో గల ప్రాతోర్వర్త కమును నిరసించినచో 1928 లో మొదటి పార్లమెంటు 1919 లో రచించిన యీ భారతశాసన సభవారిచే నామోదింపబడిన జాతీయా ప్రాయ ప్రకటనము బ్రిటిషు వారిచే నవమానముగా తృణీకరించిరనియే యేర్పడక మానదు. ఇది మనచే భారత శాసనసభ కెన్నుకొనబడిన ప్రతినిధుల నవమానించుటయే యగును. కాన నిది భారతజాతి నంతను గూడ నవమానించుటయే యగును. ౩ భారతీయులలో కొంత మందిని గూడ నీసంఘమున నియమింప వలెనని మన దేశమునందలి మితవాద పక్షమువారు చాల మితభావముతో కోరియున్నను దానిని గూడ వారు తృణీకరించివేసిరి.

౪. ఆంగ్లదేశమునకును, అధినివేశములకు గల సంబంధములలో నాటుకలోనున్న సాంప్రదాయములను విరుద్ధముగు సాంప్రదాయములను వారు భారతదేశమునకు ఈసంఘము ద్వారా తెచ్చిపెట్ట బోవుచున్నారు. కాన మన మీసంఘమును నిష్కర్షగా బహిష్కరింపవలెను. కెనడా ఆస్ట్రేలియా, దక్షిణ ఆఫ్రికాలను బ్రిటిషువారు స్వయం నిర్ణయాధికారము నొసంగియున్నారు. ఆ దేశములవారు నిర్ణయరచిన స్వపరిపాలన విధానములలో ఒకముఖ్య విషయమునైనను, తప్ప మరింకనుగూడ పార్లమెంటువారు ఎట్టి ముఖ్య సవరణలను చేసియుండలేదు. భారతదేశ స్వపరిపాలనమును గూర్చి మాత్రము ఏల క్రొత్త పద్ధతినేల అవలంబింపవలెను.

౫. మన పరిపాలన స్వరూపమును గూర్చి మనకు విదేశీయు లెవరును వారెంత సమర్థులైనను యెంత పలుకుబడి కలవారైనను ఎంత అనుభవజ్ఞులైనను గూడ విధింపగూడదు. అందువలన మన మంగీకరింప కుండుట మన జాతీయ ఆత్మగౌరవమునకును! ప్రతిష్ఠకును ముఖ్యావశ్యకమై యున్నది.

అల్పసంఖ్యాక పక్షములు

మన దేశమునందు ధనము విశ్లేషించిన వారును అల్పసంఖ్యాకులును స్వార్థపరుల బోధనవలన అనవసరముగా భీతిలుచున్నారు. అల్పసంఖ్యాకులకును నాకును కలవారికిని స్వపరిపాలనము లభించిన ఎక్కువ సౌకర్యములు అధికముగా లభింపగలవని నేను నొక్కి చెప్పుచున్నాను. అల్పసంఖ్యాకులను ఆదరించుట యును వారి కధికముగ సహాయము చేయుట గూడ మనజాతీయ స్వభావములకు ముఖ్యలక్షణమైయున్నది. మనకు స్వరాజ్యము వచ్చిన పిమ్మట గూడ స్వల్పసంఖ్యాకులను రక్షించుటయే రాజకీయ నియమములందు ప్రధానము కావలెను. కొన్ని ... నియమములు, స్వార్థపరత్వము వలనను విపరీత రాజకీయ బోధనము వలనను తప్ప రాయిలు కమిషనుకు సహాయపడవలెననుటకు సహేతుకమగు కారణ మేదియు కనపడదు.

నిష్పాక్షిక విధానము

విచారణ సంఘమును బహిష్కరించుట ఎదురాలోచన విధానమే యగును. అదృష్టవశమున మన దేశమందలి పెక్కు పక్షములవారు ఇప్పటికే అమోదించియున్నారు. ఇది మనకు చాల అనుకూలమైన పరిస్థితి యగుటచే ఇంతకు పూర్వము నిర్ణయింపబడిన పద్ధతులకంటెను విధానముల కంటెను శ్రేష్ఠమైనదియును ఆన్నిపక్షముల వారును ఆమోదింపదగిన దగు నూతన విధానము నిప్పుడు నిర్ణయింపవలసి యున్నది. ముఖ్యముగ స్వరాజ్య విధానమును నిర్ణయింపవలెను. భారత దేశీయుల నాయకులు ఆలోచనలకు ఆరంభమునకు తావలసిన దానిని గూర్చి దేశమునందంతటను బాగుగ బోధించుటకు గట్టి ప్రచారము చేయవలయును. ఆసేతుశీత నగపరీతమగు భారత దేశమందు నానా ప్రాంతములయందు ప్రత్యేకముగు స్వరాజ్యము, స్వరాజ్యమును సాధించు సంఘము ఘోషించుచుండును. ... మనము ప్రచారమొనరింపవలెయును. అందువలన దేశీయులందరును దేశభక్తితో దీక్షతో పనిచేయగలరు గాన అనతికాలములో మనము స్వరాజ్యము లభింపగలము.

స్వరాజ్య విధానము

మనము నిర్ణయింపబోవు స్వరాజ్య విధానమును గూర్చి కొన్ని విషయముల నిచట సూచింపగోరెదను. పార్లమెంటువారు ఇటువైనగూడ ఇటులనే మన కోరికలను తృణీకరించుట నిశ్చయముగనే యుండును. సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోవుటకు మనము దేశమునందు తీవ్రముగ ప్రచారము చేయవలసి యుండును. భారత జాతియంతయు పట్టుదలగ ప్రకటింపవలసిన అవసరము యొప్పుడు కలిగినను సరే ఆంగ్ల దేశపు రాజు ఆధిపత్యమున నామమాత్రముగనైనను మన మంగీకరింపకుండ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించుటయే మన లక్ష్యముగ నుండవలెను.

హక్కులను ప్రకటించుట

మనము మన హక్కులను సాకల్యముగ ప్రకటించుట గూడ ముఖ్యావసరమే. స్వరాజ్య విధానమునందు దవిగూడ చేరియుండవలెను. వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యము నొసంగుటకును, న్యాయముగు పరిపాలనము కలిగించుటకును ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రజలను పీడింప

ఉండ జేయుటకును వారు స్పష్టముగ ప్రకటించవలెను. జాతి మత భేదములతో సంబంధము లేకుండ రాజకీయములందును భారతదేశ వాసులందరికిని సమాన స్వాతంత్ర్యము నొసంగవలెను. భారత ప్రజాసత్తాకము నందు పౌరుల కందరకును ఆత్మాభివృద్ధికిని అత్యంత ప్రకటనకును సమానావకాశము లుండవలెను. క్రమవిధానమునకును, సంఘీయ, ధనాకరములు కొంతవరకు వారి స్వేచ్ఛ తమ అభిప్రాయములను వెల్లడించుటకును, పనిచేయుటకును కార్మికుల హక్కులను నిర్ధారణ చేయవలెను. వారికి ప్రాపు వడవలెను. ప్రాథమిక విద్యను గూడ ఉచితము నిర్బంధముగను ఏర్పరుపవలెను. మాధ్యమిక విద్యను గూడ ఉచితముగ నియమింపవలెను. ఇందుకు తగిన విభాగాలను ఏర్పరుపవలెను. మత విషయములందు ప్రభుత్వము నిష్పక్షికముగ నుండవలెను. గాన ఈ దేశమున ప్రభుత్వ మత మనునది ఉండకనే పోవును.

ఆర్థికసందేశము

దేశమునందు ప్రజలు దారిద్ర్యమునుండి విముక్తులగుటయేగాక సంపన్నులుగూడ నగుటకు తగిన ప్రచారముగూడ దేశమునందు ముఖ్యముగా జరుగవలసియున్నది. కాంగ్రెసు ప్రచారకులు రాజకీయములందును మాత్రమే గాక ఆర్థికములందునుగూడ ప్రచారమొనరింపవలెను. వానినిగూర్చి గ్రామవాసుల కెరిగింపవలెను. నవీన వ్యవసాయక పద్ధతులను సహకారోద్యమములవలన కలుగుచున్న గొప్ప లాభమునుగూర్చి కృషీవలులకు బోధింపవలెను. నవీన పరిశోధనలవలన కనుగొనబడిన వ్యవసాయ పద్ధతులను మన వ్యవసాయకులు గ్రహించి వాని ననుసరింప బూనినచో ఇదివరకు బీడుపడియున్న అధిక విస్తీర్ణముగల ప్రదేశములందును గూడ వ్యవసాయమును సాగించుటకును సంపద నధికముగా వృద్ధి నొందించుటకును మనకు మంచి అవకాశము గలుగగలదు. సారికుధ్య సిద్ధాంతములను జానపదులకు బోధించు విషయమునగూడ కాంగ్రెసు ప్రచారకులు చాల శ్రద్ధబూనవలెను. మద్యపానమును పూర్తిగా నిర్మూలించుట ప్రభుత్వ సహాయముగూడ నుండిననే గాని సాధ్యముగాదు. కాని దానిని చాల వరకు తగ్గించుటకైన మనము ప్రత్యేకముగ కృషి సలుపవలెను. భారతదేశమున పరిశ్రమలను వృద్ధి నొందించుట ముఖ్యము గాన ఈ విషయమున దేశభక్తి గల నాయకులు విద్యావంతులు తమ విద్యను ధనికులు తమ ధనమును వానికై వినియోగింపవలెను దీనివలన దేశమునందు సంపద అధికమగుటయే గాక లక్షలకొలది మంది దేశీయులకు జీవనాధారముగూడ ఏర్పడును. ఇప్పుడీ నిరుద్యోగ సమస్య దేశమున చాల ప్రబలముగా నున్నది. ఇది చాల హానినిగూడ కలిగించుచున్నది. ఆర్థిక సమస్యలను పరిష్కరించుటకును కాంగ్రెసు ప్రచారకులన్ని విధముల కృషి సలుపుటకును కాంగ్రెసువారొక సంఘమును నియమింపవలెను.

బ్రిటీషు వస్తువులను విదేశవస్తువులను బహిష్కరించుట

దేశీయుల వ్యవసాయ పారిశ్రామికాభివృద్ధి నిమిత్తము స్వదేశ వస్తువుల వాడకమే నిర్మాణ సాధనముగూడ నగును. బ్రిటీషు వస్తువులను విదేశవస్తువులను బహిష్కరించుటయే నిర్మాణ సాధనము: కొన్ని యుద్ధములందే యీపద్ధతి మనకు విదితమయ్యే యున్నది. బ్రిటీషు వస్తువులన్నిటిని విడిచినా బహిష్కరించుట వలన రాజకీయముగను విదేశ వస్తువులను వీలగునంతవరకు బహిష్కరించుటవలన ఆర్థికముగను మనము మేలు నొందగలము.

ఖద్దరు

గాంధీ మహాత్ములవారును ఈనాడు భారతీయులను వారి అనుచరులను నిరంతరము చర్కా నూలు వడకి యే వస్త్రమును ధరించుటవలన నిరుద్యోగుల కెట్టి కట్టాటోపమును లేకుండ ఖద్దరు ఉద్యమము దేశమునందధికముగ వ్యాపించుచున్నది. మనదేశ క్షేమమును కోరువారందరును ఖద్దరు అత్యధికముగా వ్యాపింపజేయవలెనని కోరెదను. భారతీయఖద్దరు సంఘము వారు ప్రశంసనీయములగు నేర్పాటులను చేసి దేశమునందంతటను శాఖాసంఘముల నేర్పరచియున్నారు. గాన వారు తమ ఖద్దరు ప్రచారముతో పాటు రాజకీయ ప్రచారమును గూడ గావించుట లాభకరమని నేను సూచింప గోరెదను. ఒక్క ఖద్దరునే గాక యితర దేశీయ వస్తువులను గూడ వారు విక్రయించుచుండవలెనని గూడ నేను సూచించెదను.

కార్మికులు

కార్మికులలో కట్టుబాటును కలిగించుటగూడ చాల ముఖ్యమైన కార్యమై యున్నది. వ్యవసాయక పారిశ్రామిక శాఖలకు చేరిన కార్మిక వర్గముల పక్షమునకే కాంగ్రెసువారు మనఃపూర్వకముగను నిర్భయముగను నిలువవలసి యుండును. భారత కార్మిక సంఘమునకు (ఆల్ యిండియా ట్రేడ్ యూనియన్) కాంగ్రెసువారు బాసటయై భారతీయ కార్మికులకు సహాయములు కలుగునట్లొనరింపవలెను. కార్మికులుగూడ మనకు మనఃపూర్వకముగా తోడ్పడినచో స్వరాజ్య సమ్యకత్యధికమగు బలము చేకూరగలదు.

కాంగ్రెసు సంఘములు

దేశమునందు కాంగ్రెస్ ప్రధాన ప్రతినిధిసభయై యున్నది. అట్టిమహాసభా కార్యక్రమమును బాగుగా నెరవేర్చుటకు దేశమందంతటను సమర్థములగు శాఖాసంఘము లుండుట అత్యవసరము. ప్రస్తుతమునందు శాఖాసంఘములు సరిగా పనిచేయుటలేదని నే నిపుడు చెప్పక తప్పదు. దేశమునందంతటను ప్రతి చిన్నగ్రామమునందు నైనను కాంగ్రెసు సంఘమేర్పడునట్లు చేయుటకు మనము పాటునే పూనుకొను టత్యావశ్యకముగా నున్నది. రాజకీయ ఆర్థిక విషయములనుగూర్చి ప్రచారము చేయుపద్ధతి నభ్యసించిన వారును ప్రజల గౌరవమును బడయదగినవారును నగు వారిని జీతగాండ్రనుగా నియమించి దేశమునందంతటను ప్రచారమొనరించుటకు పంపించవలెను. స్వరాజ్యసంరంభమునందు కలుగుచున్న అభివృద్ధిని యెప్పటికప్పుడు ప్రచారకులద్వారా ప్రజలకు తెలుపుచుండవలెను.

గౌహాతినిర్ధారణము

గౌహాతి తీర్మానము ప్రకారము శాసనసభ్యులు కావలెనని స్పష్టమైనది. ఆ తీర్మానములలో నిర్ధారణ లేకపోవుటచే శాసన సభలలోనుండు కాంగ్రెసు వారికి పలువిధముల దుర్భిక్షములు కలుగుటయును దీనికలదు. శాసనసభలన్నిటిని బహిష్కరింపవలెనని మహాత్ములు మొదట చేసిన నిర్ధారణమునందే నాకు గట్టినమ్మకము కలదని మరల తెలుపుచున్నాను. ఏ కారణమునైన నేమి, శాసన బహిష్కరణ మిపుడు అధిక సంఖ్యాకులచే నామోదింప బడుటలేదు. మనము శాసనసభల ఎన్నికలకు నిలువవలసియే యున్నచో ఎన్నుకొనబడిన సభ్యుల తమ కర్తవ్యమేమిటి అనునదియే యిప్పుడు కలిగియున్న ప్రశ్న. శాసన సభలవలన స్వరాజ్యసంపాదనము కలుగగలిగినంత మాత్రము వారి విషయము శాసన సభలలో కాంగ్రెసువారు తమ మర్యాదను కోల్పోకుండ పనిచేయుటకు గౌహాతి తీర్మానము విస్పష్టాంతరముగా నున్నది. గాన ఆ తీర్మానమునకు భంగము కలుగకుండ తప్ప వేరొక మార్గము నేను గోచరించుటలేదు.

ఈ సమస్యను పరిష్కరించుటకు మహాసభవారు చాల బాగుగా యోచించి మరి చేయవలెను. నేను చెప్పినచో, ఇప్పుడు అసంబద్ధముగా యున్నట్టి సహకార మనబడుచున్న విధానమునే కాంగ్రెసు వారు సాధించి నటులగును. అటుగా అసహాయోద్యమమును నిర్ధారణగాను స్పష్టముగాను త్యజించి వేయబడు యగును. ప్రస్తుత స్థితిలో మనమిట్టి గొప్పమార్పును చేయదగునా అను విషయమును చాల శ్రద్ధగా నాలోచింపవలెను. మీరు సహకారమును చేయునటుల నిర్ణయించుటకు ముందు బర్కెన్ హెడ్ ప్రభువు ప్రసంగించిన ధోరణిని స్మరింపుడు. ఆ సహాయోద్యమమును వదలినచో మిగులునది సహకారమే ఇటులకానిచో అరాజకమే కలుగును. కావున ప్రస్తుత స్థితిలో శాసనసభలను వెళ్లి స్థానములను గోల్పోవుచుండ చూచుచు వానిని త్యజించుటయే సరియైనదని సవినయముగ విన్నవించుచున్నాను.

౪౦వ హిందూ జాతీయ సాంఘిక సమావేశము

నిన్న 27—12—27 తేదీ యుదయమున కె. నటరాజను గారి యధ్యక్షతక్రింద కాంగ్రెసు మందిరమందు 40వ హిందూ జాతీయ సాంఘిక సమావేశము జయప్రదముగ జరిగెను. హిందూదేశమం దన్ని ప్రాంతములనుండియు సంఖ్యాకులుగ స్త్రీ ప్రతినిధులు, పురుష సంస్కర్తలును హాజరైరి.

డా॥ ముత్తులక్ష్మిగారు స్వాగతోపన్యాసమొసంగిరి. ఈ తీర్మానములు ఆమోదింపబడెను

సంఘ సంస్కరణకై కృషిసల్పిన కీ॥ శే॥ స్వామి శ్రద్ధానందజీగారు, సర్ లాలా గంగారాము గారు, దివాన్ దయారాము గిడుమల్ గారు, వి. యస్. బాజికరు గార్లు, సర్ పి. రాజగోపాలాచార్యులు గార్ల మరణమునకు ఈ సభవారు చాల చింతించుచున్నారు. „ఈసభవారి విచారమును వారి కుటుంబములకు తెలియజేయవలసినదిగ అగ్రాసనాధిపతిగారికి అధికార మివ్వబడినది"

స్త్రీ పురుషులకు సమాన హక్కులు కలవని ఈ సభవారు నమ్ముచు స్త్రీలహక్కు బాధ్యతల విషయమై ప్రస్తుతము ఇంగ్లండు విషయమై గార్డియను విషయమై ఆస్తి వారసత్వము విషయమై గల నిర్బంధములను తొలగించవలసినదని ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

విషయ నిర్ణయసభ

అఖిలభారత కాంగ్రెసు మహాసభ విషయ నిర్ణయమహాసభ శనివారము మధ్యాహ్నము 9 గంటలకు సమావేశము. కాంగ్రెసు నూతనాధ్యక్షులగు డాక్టరు యం. ఏ. అన్సారీగారి అధ్యక్షతన క్రింద సమావేశమయ్యెను.

సామ్రాజ్య ప్రతికూల సమ్మేళనము

“ఈ 1927 ఫిబ్రవరి మాసమున బ్రుసెల్సునందు జరిగిన సామ్రాజ్య తత్వ ప్రతికూల మహాసభవారు సామ్రాజ్య ప్రతికూల సమ్మేళనము ఏర్పరచినందుకు గల కారణముల నభినందించుచు సామ్రాజ్య తత్వమును ప్రతిఘటించుటకు గాను సంస్థతో కలియుటకు అ. భా. కాం. సంఘమువారు గావించుకొనిన నిర్ణయమును జాతీయ మహాసభవా రంగీకరించుచున్నారు.

చైనాయొక్క సానుభూతి

చైనా దేశీయులు జాతీయ విముక్తికొరకు గావించుచున్న పోరాటము నభినందించుచు ఈ మహాసభవారు హృదయపూర్వకమగు సానుభూతిని తెలుపుచున్నారు. చైనాయందు తమ సామ్రాజ్యమును బలపరచుకొనుటకును చైనా దేశీయులు స్వాతంత్ర్యము సాధించు కొరకుండ నిరోధించుటకును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు భారతీయ పటాలముల నుపయోగించినందులకు లజ్జించుచు ఆగ్రహమును వెలిబుచ్చుచున్నారు.

ఇంకను చైనాయందున్న భారత పటాలములను, పోలీసు దళములను వెంటనే తిరిగి పిలిపింపవలెననియును, సామ్రాజ్య తత్వము భారతీయులు సాగించుచున్న జాతీయ స్వాతంత్ర్య పోరాటమునందును చైనీయులు భారతీయులు సహబాంధవులనియు అందుచే చైనీయుల స్వాతంత్ర్యమును నిరోధించుటకు గాను బ్రిటిషువారి ఏజెంటులుగా వెళ్లుటకు భారతీయు లెవ్వరును అంగీకరింపరాదని ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

మెసపటోమియా, పర్షియా మొదలగు విదేశము లన్నిటియందును ప్రస్తుతమున్న భారతీయ పటాలములను సంరక్షక సైన్యములను వెంటనే స్వదేశమునకు పిలిపింప వలెనని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

రాబోవు సంగ్రామము భారతీయుల కర్తవ్యము

“భారత దేశమందును” తూర్పు సముద్రములందును, అందు ముఖ్యముగా పశ్చిమోత్తర సరిహద్దులందును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు గావించుచున్న విస్తారమగు అసాధారణ సంగ్రామ సన్నాహములను గాంచి ఈ సభవారు ఆందోళన పడుచున్నారు. ఈ సంగ్రామ ప్రయత్నములవలన బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమును బలపరచుకొని భారతీయుల స్వాతంత్ర్యోద్యమము లను నణచి వైచుటయేగాక, సామ్రాజ్య విస్తీర్ణ కాంక్షులగు విదేశీయుల, ముఖ్యముగా రష్యా, తమ స్వార్థముకొరకు సమీపముగ నుండు రాజ్యముల కొనుట కుద్దేశింపబడెను.

భారతీయులకు తమ ఇరుగు పొరుగువారితో నెట్టి వివాదములును లేవనియు, ఇరుగుపొరుగు వారితో నెట్టి పోరాటమును లేకుండ శాంతముగ జీవింప నభిలషించుచున్నారనియు, సంగ్రామమున పాల్గొనుటకు గాని నిరాకరించుటకు గాని హక్కు భారత ప్రజలకు మాత్రమే గలదనియు ప్రకటించుచున్నారు.

ఈ సంగ్రామ ప్రయత్నములను వెంటనే నిలిపివేయవలసినదని జాతీయ మహా సభవారు కోరుచున్నారు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు భారత దేశమున నెట్టి సంగ్రామమునకై నడిగినయెడల అది వారి సామ్రాజ్య విచారణ కొరకుగాని భారతీయుల కొరకు గాదు. అట్టి సందర్భమున భారతదేశ మా సంగ్రామములందు ఏమాత్రమును పాల్గొనరాదు. ఏవిధమగు సహకారమును గావింపరాదు.”

బహిష్కార తీర్మానము

భారతీయుల స్వయం నిర్ణయ హక్కును సంపూర్ణముగ నిరాకరించి బ్రిటిషు ప్రభుత్వము స్టాచుటరీ రాయల్ కమిషను నియమించుట వలనను, ఈ కమిషను సన్నివేశములను, అన్ని వేళల బహిష్కరించుటయే భారతదేశము యొక్క ఆత్మగౌరవమును సంరక్షించు కొనగల మార్గమని కాంగ్రెసు తీర్మానించుచున్నది.

బెంగాలు బంధీలు

క్రిమినలు లా సవరణ చట్టము ననుసరించియు బెంగాలు ఆర్డినెన్సు ననుసరించియు నిరపరాధులగు పౌరులను కారాగృహమునందుంచు ప్రభుత్వ పద్ధతిని సభవారు ఖండించుచున్నారు. ఈ విధముగ ప్రభుత్వము వారి ఆగ్రహమునకు గురియై నిరోధింపబడి బాధపడిన దేశభక్తులను సభవారు అభినందించుచున్నారు. ఎట్టి విచారణ లేక నిర్బంధమున నుంచబడిన వారిని విడుదల చేయవలయుననియు స్పెషలు ట్రిబ్యూనల్సుచే శిక్షింపబడిన రాజకీయ ఖైదీలను విడుదల చేయవలయుననియు సభవారు కోరుచున్నారు. సర్దారు సింగ్ సింగు గారిని నిర్బంధించినందులకు సభవారు ప్రభుత్వ చర్యను ఖండించుచున్నారు.

బర్మావిభజనము

“బర్మా విభజనమును సభవారు ఖండించుచున్నారు. పరిపాలన రాష్ట్రనిర్మాణమును సభవారు ఖండించుచున్నారు. భారతీయులు బర్మావారు కలిసి జాతిమైత్రిని రెండు దేశముల అభివృద్ధికిని పని చేయవలయునని సభవారు కోరుచున్నారు.”

కాకోరి పండితుల కుటుంబమునకు సానుభూతి

కాకోరికుట్రకేసు సందర్భమున మరణదండన పొందిన రామప్రసాదబిస్మిల్, రాజేంద్రనాథ్ లహరి, అష్ఫకుల్లా, రోషనుసింగు గార్ల కుటుంబములపట్ల సభవారు సానుభూతి తెలుపుచున్నారు.

అన్సారీగారి సహకారము

75 దినములు నిరశనవ్రతము గావించిన మహానుభావుని స్వార్థత్యాగము, విముక్తిపై కోరిక కలిగిన నాగపూరు సత్యాగ్రహుల నాయకుని సభవారు అభినందించుచున్నారు.

బ్రిటిషు బహిష్కారము

గడచిన మే నెలలో అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు బ్రిటిషు సరకుల బహిష్కారము విషయమై గావించిన తీర్మానమును సభవారు ఆమోదించుచున్నారు. ఈ బహిష్కారము విజయవంతముగ కొనసాగునట్లు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములు తగు కార్యవిధానమును నిర్ణయించవలయునని కోరుచున్నారు.

దేశీయ సంస్థానముల సంస్కరణము

“భారత దేశీయ సంస్థానములందు ప్రజాప్రతినిధి సంస్థలను స్థాపించి బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును నెలకొల్పుట పాలకులకు పాలితులకును గూడ శ్రేయస్కరము గావున సాధ్యమయినంత త్వరలో నెలకొల్పవలెనని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

సారస్వత మందిరము

గిరిధర లాలుని చరిత్రము

దొమా॰ వేంకటస్వామి గుప్త గారు శతావధాని

క॥ గిరిధరుఁడను శ్రీరాముని
గరిమయనుగఁ గొలిచి, యుల్లకంజాతుండన్
న్నిరతిన్ గొల్చినవాఁడగు
గిరిధరలాలుని చరిత వెలుఁగ లిఖియింతున్.

క॥ పెద్దలకున్ నతాంజలిపుటముఁ దద్దయు సద్వ్యాదికృతులఁ దగ వెలిఁగియు బల్
శ్రద్ధ జతనమున నెడియుచు దద్దమ్ములకుండి మిపులదవుల కరిగియున్.

క॥ శ్రీరామునికంకితముగ సారాచార ప్రకార చారుఁడగు సద్బుధుఁడు గిరి
ధరలాలుని చారితమున్ ధీయుతులాఁడె సద్వ్రతిన్నగతిన్.

క॥ ఎన్నో నోములకన్నొ గి మున్నొంచియుఁ బ్రోచినట్టి మాతయు యునయా
సన్నుతరతనన్ను నేలుతి మన్నవి నాసనుని రాజి యుగుఁ బాలిదమున్.

క॥ ఇంకకుబంక స్వాధ్వారం భింతుఁ యన దెట్టుగలన; భువిని సెసర మెసంగన్
వంశకు బృంహాసనమున సెంతయు గిరిధరుఁడనెను మహీశునుఁడలరన్.

ఉ॥ "చిరయు నెంచ పొద మెసగాలిముబోఁగుగఁ గాంచినంత సం సారముదం"
దఁటించి ముచుకి "చక్కనవనావలి వింతలన్నియున్ పిరముఁబుగ్గ" లనుచు
"గనిపమునందు సుకంబుమున్న" యుం చూరక సంస్కృతిన్ మది యుమందని
యుట్టులనుండె నాంచుచున్.

మ॥ "ఇలవిందాఖ్యనివేతిప్ప భువినిత్యంబైన కార్యంబువే" అరియం గాఁచన
రాజసిందరుచు నెదనూహాజేసి, హానెంబుకో దయభక్తిన్ నిరతంబుఁ గొల్చు
మ మదక్షంబక్షశేఖరంజనే తురహింజెందఁగ యుక్నిగిందుఁ దొలిచా తో
దంభ్రుఁ బున్నెంబునన్.

శా॥ కొల్లంగ జ్జెలుఁగట్టి, తంబురను వేద్యంగొలఁగిలించి, చి టుకృణ్లిల్లక్ మతి
నాకస్కేలఁ గదుసి టుంగొల్పఁగాఁ బూనియో ఫుల్లాంభోజదళాక్ష! యో
వినుతశంభో! దీనబంధో! యంటు మల్లాడింబున నెప్పుడుం గిరిధరుండో
ప్పాఱుఁ గొల్వన్ హరిన్.

క॥ తూరితనిహరిగుణగా సారూపొందగుచు నాతఁడమురఁగఁ బద్దా సారం
భము నివిదొంద తో సారతుచు తోషజలధి సరగఁ జెలఁగుటో.

ఉ॥ ఒకదినమాంగఁ డెంగయుసునొప్పనభక్తి మనంబునింప వన్నికపజతేజస్తేతుని
బవిత్రపుబాలను మెయుక్యఁ జేగ నా నిరటయునంతకున్ మునుపె నిండినభాగ
తుల్, ఘనాత్మ్యర్ధి నిరంతనిన్నానింగని మనక్కృతమోదము నందిరంత
యున్.

క॥ నారంగపజాలిరేనిగా నాయూహిపబకమును వినిసారల, కరుకన్ సాయని
సతనివారలు సారస స్మేతుని సుగాన సరిణిపబింపన్.

క॥ కోరంగ, నారలనాటుయు సారిసమునమంది ఆతఁడు సారసస్మేతుం గూ
ర విసాపఁగ యుత్సాం బాలుబొనతి మకోర్కిన్ నాదించిపడిన్.

క॥ తంబురయుందాళ మాలుగప్ప హాంబునమునిచియు, సచబకనరు బొమంట
బా నంబుకస్తేతుని సంవత్సర ణంబప్పమునే యూపీఁ వలువాఁ అమి చెన్.

మ॥ అకటా! తంబుర తాళముల్ వెలయుసింగాహారింబు గాంచి ప్రతి ద్విత్వబాంభో
జకళాషింగ గొల్పుటసుచుం బెంపారె నాటంకసుం చకళింసంబాత్రఁ డెం
తయున్ మదిని బాంతాలేఁఱుంజెంది, నారికిమోదంబిడు యుక్తిలేక యల
శోరిధ్యానమునం జేయు చున్.

క॥ గిరిధరలాలుండు మదిఁగ పరగున నాకసమునుండి, సరసిజనేత్ర భృస్ఫురితకృ
పక్ పద్మాకరం పురమున్ తాళములు కాంతిప్రంజ మొసంగన్.

క॥ ఎచ్చిసతంబుర తాళము లచ్చెరువుసఁగొనియుతండు హరివారునుమును బల్ మె
చ్చుమదఁ పఁగనందము మచ్చున బొమ్మల విచిత్రమున ప్రాప్యమటయ్యెన్.

ఉ॥ ఆపెట, "నందముకన్ గన మురారిచరితమహాయ" యాటలను సెంచుచుండు
స్వాంతుఁడతండుకేళిపను బంచునందంబునఁ దాళముల్ గొనన్ పంకజఁ
దాల్చి, పాదముల వెల్మిడిగజ్జెలఁ గట్టి, సర్వమే దాంతచరితాపద్మ సుందరా
జనేత్రుని మొక్కినమ్మెయున్.

శా॥ తాళంబూనినయుంత ప్రాస్యడి; రిక్తాపద్మబూరసారిమునా గోస్వామిన్
వినవానిరన్నియు, హరిశ్లోకంబు తధ్యము నా లాలుండా మొదలు గ్గా
నప్పఁగను నెల్లరత్యమ్ము మందిహా మెయు వ్యాళాలోమత్సుకుంగ నైరి సభ వేశ
పాటసాంపెట్టినో!

ఉ॥ ఆసమయంబునన్ హరిప్రజాంగనలాసుమఁ బొల్లిరాస మో లాసముదాపుఁ
డెరమాఁ జెలంగినటుంగనుపట్టె యుల్లస ద్దాసుఁడు పే ముక్కే మపర శిష్యగ
ణస్మరణాబుపిందు, నా యాసముసూని, హా! యుమమహాయిగ నాయిక
కంబుఁ బెందఁగన్.

ఉ॥ దాసుఁడు తన్మయుండయి, గదా గజానన దెమనంబునిల్పి, పి శ్వాసవిలాస
మెంతయుఁ జెలంగవినాంగమ గామి నింతో సంతోసముతో నతండము
ననూల్కొన, నానమయంబునందు, షే ద్దాసుల తెలియఁ జెంది యు, మరా
రిని గాంచి, యు మారభక్తి మై.

క॥ జోతల్ సేతుమునని తే తుకకరుణా విశేషమేముమత్తించన్ నారాయణ
దేవ! రమా! శేశా! శుభదాత! భక్త నికర త్రాతా!!

క॥ కనుపడికనుపడ కెంతయుఁ దనరెడివాఁడవు; త్వదీయతత్వ మెఱుంగన్
గణెపంగువాఁడు సున్నయ సును; మా బోంట్లనఁగ నెంతో! సుధరధర!
మునన్.

క॥ పిరలభక్తికినపుడును బాసుఁడుగో పాలహరి దరహాసంబున్ సాంద్ర
చునంరిధ్ర నారూపుండయ్యె పంపునందఁ బమారన్.

శా॥ ఇంకంబిమ్మట గొంతసేపటికతం డెంతేని తెల్విన్ గనన్ చింకం గామిన
మొప్పు, భక్తతతి చేవేవచ్చి, యాలింగనా లంకారాయుల నాసనాదవిధి,
యమ్మా! నిన్నుఁ గాంచనగ, మా! కరుణల్ స్వామిసూను; నిం దెసఁగునేర
కావిశేషమ్ములున్.

శా॥ ఓనిన్ తుకజా యమానకయశా ప్రోల్లాసయూర్తీ! భం చిన్నిసె ప్రణ్యామ
నకారదమానుని, స్వశ్రీతేశసుజాతనా తేనాఖ్యానసమస్త దేవ్వని, జగన్న
త్వేశు, గంజాతునిన్ బానొప్పంగమనట్లొనర్చితివి; నిచానుర్యమును స్నేహి
మున్ చేనొల్లాదగఁ బలుక శక్తి యున వే నే? మానసాధీనుడే.

క॥ ఆనతుని, గిరిధరలాలుండు పరిత పయునహరి నెల్ల స్వాగ్రహాంబునరల త్వరిత
ముఖ్యప్రాస్నములిడి సంతోసముఁ జెందఁజేసి సరగం బంపెన్.

మ॥ ఇదియూరిలిస్తసంగ, నొక్కదిన మెంతే నొక్కసన్యాసియై పసమున
జేర, నతండు వెళమయుతిన్ పన్యాసితుం జేసి, నే కఁటగడాస్సేమన్నహా
బునం నురహింహీ గజ్యాస్సయు చెట్టి, నే ప్పనలిర్పంగము నొత్తి, ఎమ్ము
యుగరాణ్మిఖ్యుంచు గోఁగాంచఁగన్.

క॥ దీనిం గాంచినకోదఱు మాకసమున నునమూర్తిని మమున్ గిరిధరా! యూరా
మున మతిధియున్న శానంబునరుండెపప్పి, సరగనతికిన్.

క॥ గారవము నబారరచితని మేరయ నెసిమా బతేక, మేలు బనే, కా! నా
సకదొంగిబతీ ప్యాడంబునగొల్పుమనఁగనిఁ గిరిధరుఁ డున్.

క॥ విడుచన్న లారి! యూఁడు క్షుముఁడు జలజనేత్ర భక్తిఁ గలిగియుఁడు, ఆమని
జనఁబోకుఁడే! యనఁగా, నా! దయముననునఁగనరి, యిట్లు యుష్మిననిరపురుషన్.

క॥ కడునొప్పవాఁడుఁబుందుదు వడినాతనిబరొ్కీపు; పరఁగన్ డాదా! సాధన
మ్ముమేమునుమ్మాకే ధృపమాక కృష్ణాంతను విపలమున్ పెలయుకున్.

క॥ విభునొక సృష్టాంతంబును గమపల్లపంగఁగోరద, మర్కటమేమునఁ—శ్రీ
స్తుతోకటి పిపంటనవ్యోఁ దనగంగనద్రిబముకపలముఁ దద్దయునప్పుడున్.

సశేషము.

నా, గౌరీశంకరవర్మ అండు కో

మావద్ద సంస్కృతాంధ్ర, గ్రంథములును వైదిక, జ్యోతిష, వైద్య, నాటక, పద్య కావ్యములును, ఇంగ్లీషు, ఉర్దు, స్కూలు పుస్తకములును, వావిళ్లవారి సమస్త గ్రంథములును దొరకును, పుస్తకములను వి. పి గా పంపగోరువారు సగము పైకము ముందుగ మనియార్డరు ద్వార పంపవలయును పుస్తకములకు వ్రాయువారు జవాబుకార్డు వ్రాయవలయును. రెడ్డికుల నిర్ణయ చంద్రికయు 1928 సంవత్సరపు హాం అండు కో, డైరీలును అమ్మబడును

ఆంధ్రి బుక్కు డిపో,

౫౬౮, రెసిడెన్సి పెద్దగడియారం చౌరస్తా దగ్గర
హైదరాబాదు దక్కన్

ఉపయోగించుడు

"ఇలియాస్ కంపనీ"

యొక్క హిందూదేశమందు మిక్కిలి ప్రశంసింపబడిన, మేలైన, మంచి సువాసనగల, అన్నిరకముల తేయాకు, తేయాకుపొడి ప్రతి దుకాణమునందు దొరకును.

ఏజంట్ — గోకుల్దాసు మాళీ
౨౧౹౨ తాహారలీస్ట్రీటు సికింద్రాబాదు (దక్కన్)

విత్తనములు ! ! ! చెట్లు !

మా ౩౦ పేజీయందుగల విత్తనములు [గింజలు] చెట్లు మొదలైనవాటికి తెలుగు—క్యటలాగును ఆపేక్షించువారికి పంపబడును

వలయువారు — మ్యానేజర్,

"ఇంటరునేషనల్ సీడ్ కంపెని"

లాల్ బాగు ఫోర్టురోడ్డు,
బెంగుళూరు సిటి
అని వ్రాయవలెను

క్యాలెండరు కుబూలియ్యతులు

మావద్ద నూతన విధముగ గ్లేసుగల డ్రాయింగ్ కాగితములపై ముద్రించిన క్యాలెండరు కుబూలియ్యతులు విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. నూరు ప్రతులకు రు ౩. మాదిరి ప్రతులుకోరువారు అణాతపాలబిళ్ల పంపవలయును.

గోలకొండ ముద్రాక్షరశాల,
త్రూపుబజారు, హైదరాబాదు (దక్కన్)

కావలెను

"శారద" మొదటి సం॥ ౧-౨ సంచికలు, రెండవసంవత్సరపు మొదటి సంపుటపు ౬ సంచికలు, మూడవ సం॥ ప్రచురింప బడిన సంచికలు అమ్మగోరువారు క్రింది విలాసమున ఉత్తర ప్రత్యుత్తరము జరుపగలరు.

శ్రీ
C/o గోలకొండ పత్రిక
హైదరాబాదు దక్కన్.

వ్యాపార రహస్యము

వ్యాపారము వృద్ధియగు మార్గమేది?

పత్రికలలో ప్రకటనవేయించి ప్రచారము చేయుటయే.

కనుక

మా పత్రికలో ప్రకటన వేయించి లాభము పొందుడు.

మా తగ్గింపు ప్రకటన రేట్లు కొరకు నేడే దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

మేనేజరు ప్రకటనశాఖ, గోలకొండ పత్రిక
హైదరాబాదు (దక్కన్.)

అమృతాంజనము.

అన్ని నొప్పులకు వజ్రాయుధము.

చిన్న డబ్బి సీసా ... ౧కి రు. ౦-౧౦-౦

పెద్ద డబ్బిలు ... రు ౬-౪-౦

AMRUTANJAN
AMRUTAN
Best India Pain Balm
Amrutanjan Ltd
BOMBAY, MADRAS

అమృతాంజనము డిపో
౬, ౭ తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు,
౧౧౮ ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి

రయ్యత్

(ఉర్దూ వార పత్రిక)

అజారు ౨౨ ఎ తేది మొదలుకొని ప్రతి సోమవారము హైదరాబాదునుండి వెలువడును ఇందు దేశ వార్తలు దినకాలములగు నైతిక, సాంఘిక, ఆర్థిక ములను ముఖ్యముగా రాజకీయ విషయములును, సమయానుకూలమున యోగ్యమగు చిత్రములును, ముద్రింపబడును డబల్ క్రౌన్ సైజున ౧-౨ పేజీలతో నుండును. సం॥ చందా రు ౬-౦-౦ లు.

మేనేజర్ రైయతు కార్యాలయము
త్రూపు బజారు, హైదరాబాదు దక్కన్.

మాడ్రెస్ మోటార్ వరుకు్స

(త్రూపు) బజారు రోడ్డు, హైదరాబాద్.

మోటార్లు, కార్ బురెట్టా బాగుచేయుటలో నిపుణులు

పెట్రోలు వ్యయము పూర్వ ప్రమాణమునకు తేబడును. ధరలు కరకము. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు.

ప్రభుత్వావసరములు పూర్తిజేయును.

ప్రపంచమునందన్ని సంస్థలును డాజ్ బ్రదర్సు కమర్షియల్ బండ్లను ప్రయోగించును. జమైకాలోని కింగ్స్టనునందును, బొంబాయినందును, దక్షిణాఫ్రికాలోని కేపుటౌనునందును. తపాల శాఖ వారును ఆస్ట్రేలియా యందలి ఇతర ప్రభుత్వ శాఖలును ఈ బండ్లను వాడెదరని చెప్పిన తక్కువయే.

బలమైన ఫ్రేములును, స్ప్రింగులును, బలమైన ఇతర భాగములును నుండుటచే చాల ప్రయోజనకారియని యిదివరకే తేటపడును. అందుచేత ఇతర రకముల బండ్లకన్న డాజు బ్రదర్సు కమర్షియల్ బండ్లు చాల మేలైనవియును, తక్కువ వ్యయముగలవనియు, పేల చెప్పెదరు.

ఇతర వివరములు కోరువారును, ధరలు తెలుసుకొనువారును, దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలయును.

బొంబాయి సైకలు అండు మోటారుఏజెన్సీ లిమిటెడ్.

౧౨౨, ౧౨౩, జేమ్సుస్ట్రీటు,
సికింద్రాబాదు (దక్కన్.)

[illegible]
టెలిఫోను నం. ౨౧౭.

GROWTH

The growing public preference for Graham Brothers Trucks is strikingly told in the figures—

Year	*Truck Sales*	*Gain*
1921	1086	
1922	3401	213%
1923	6971	105%
1924	10791	55%
1925	24056	123%

The first nine months of 1926, with sales aggregating 29,336 trucks, show an increase of 78.4% over the corresponding period of 1925.

Progress—sound, swift, impressive.

Graham Brothers Trucks, with Dodge Brothers ¾-Ton Commercial Cars, meet 91% of all hauling requirements.

1-Ton Chassis 1½-Ton Chassis 2-Ton Chassis Delivered

GRAHAM BROTHERS TRUCKS

Built by Truck Division of Dodge Brothers, Inc.

SOLD BY DODGE BROTHERS DEALERS EVERYWHERE

REG. No. M. [illegible]

REG. No. M. 2185

గోలకొండ పత్రిక.
ట్రూపుబజారు హైదరాబాదు, దక్కన్.
సంవత్సరము చందా రు. ౭-౦-౦
అర్ధసంవత్సరము „ , ౩-౮ ౨-౦
విడి ప్రతి ౦-౧-౬

శ్రీయుత

STAMP.

Printed and Published by K. Balakrishna Reddy at the Golkonda Press, Troop Bazaar, Hyderabad Dn.